

|                                   |                                                                                                                         |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Rodzaj dokumentu:</i>          | <b>Zasady oceniania rozwiązań zadań</b>                                                                                 |
| <i>Egzamin:</i>                   | <b>Egzamin maturalny</b><br>Test diagnostyczny                                                                          |
| <i>Przedmiot:</i>                 | <b>Język polski</b><br><b>Arkusz 1.</b><br><b>Test <i>Język polski w użyciu</i></b><br><b>Test historycznoliteracki</b> |
| <i>Poziom:</i>                    | <b>Poziom podstawowy</b>                                                                                                |
| <i>Formy arkusza:</i>             | MPOP-P1-100, MPOP-P1-300, MPOP-P1-400,<br>MPOP-P1-660, MPOP-P1-Q00, MPOP-P1-Z00,<br>MPOU-P1-100                         |
| <i>Data publikacji dokumentu:</i> | Wersja 1: 13 grudnia 2022 r.                                                                                            |

## Ogólne zasady oceniania zadań w części testowej

Przykładowe rozwiązania zadań otwartych **nie są wzorcem** oczekiwanych sformułowań.

**Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania – również te nieprzewidziane jako przykładowe odpowiedzi w zasadach oceniania.**

- Odpowiedzi nieprecyzyjne, niejednoznaczne, niejasno sformułowane uznaje się za błędne.
- Gdy jako rozwiązanie tego samego zadania zdający podaje kilka odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a inne – błędne, nie otrzymuje punktów za żadne z tych rozwiązań.
- Jeżeli informacje zamieszczone w odpowiedzi (również te dodatkowe, a więc takie, które nie wynikają z treści polecenia) świadczą o nierozumieniu omawianego zagadnienia i zaprzeczają pozostałej części odpowiedzi stanowiącej prawidłowe rozwiązanie zadania, to za odpowiedź jako całość zdający otrzymuje 0 pkt.
- Jeżeli rozwiązanie zadania sprawdzającego znajomość problematyki i treści lektur obowiązkowych zawiera kardynalny błąd rzeczowy, to ocenia się je na 0 pkt.
- W zadaniach zamkniętych każdy sposób oznaczenia odpowiedzi (podkreślenie, przekreślenie, zakreślenie, obwiedzenie itd.) jest uznawany za wybór tej odpowiedzi.

**Zadanie 1. (0–2)**

| <b>Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024<sup>1</sup></b>                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Wymaganie ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.<br>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...]. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>2. Odbiór tekstów kultury. Zdający:<br>1) przetwarza [...] informacje z tekstów, np. [...] popularnonaukowych [...].<br><br>SP<br>I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...];<br>5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte);<br>7) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz). |

**Zasady oceniania**

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – jedna poprawna odpowiedź albo wszystkie trzy odpowiedzi niepoprawne, albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

FFP

**Zadanie 2. (0–1)**

| <b>Wymaganie ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.<br>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...]. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>2. Odbiór tekstów kultury. Zdający:<br>1) przetwarza [...] informacje z tekstów, np. [...] popularnonaukowych [...];<br>3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...].<br><br>SP<br>I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: |

<sup>1</sup> Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022 poz.1246).

|  |                                                                                                                             |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...];<br>7) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...]. |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Zasady oceniania

1 pkt – sformułowanie poprawnego wniosku.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi

### Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt

- Im większa bioróżnorodność, tym więcej różnych języków lokalnych.
- Dbłość o środowisko na obszarach różnorodnych przyrodniczo zwiększy szanse na przetrwanie wymierających języków.

### Zadanie 3. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.<br>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...]. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>2. Odbiór tekstów kultury. Zdający:<br>1) przetwarza [...] informacje z tekstów, np. [...] popularnonaukowych [...];<br>3) [...] rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach; odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...].<br><br>SP<br>I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...];<br>5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte). |
| II. Kształcenie językowe.<br>3. Funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy o języku w odczytywaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów [...] nieliterackich.                                                                                                               | 1. Gramatyka języka polskiego. Zdający:<br>1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny [...] frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów [...].                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

### Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna uwzględniająca środki językowe.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Uwaga. Przyjmuje się, że zdający uwzględnił w odpowiedzi środki językowe, jeżeli:

- *podał co najmniej jedną nazwę środka językowego i przykład (np. tryb przypuszczający: wydawać by się mogło; słownictwo o charakterze wartościującym: idea nierealna / osłabiać fakt)*  
ALBO
- *podał co najmniej jedną nazwę środka językowego (np. tryb przypuszczający, słownictwo o charakterze wartościującym)*  
ALBO
- *podał co najmniej jeden przykład środka językowego (np. wydawać by się mogło; idea nierealna / osłabiać fakt).*

### Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt

- Wyrażono sceptyczny stosunek do tego przekonania. Autorka napisała, że doświadczenia historyczne państw członkowskich potwierdzają, że budowaniu jedności sprzyja raczej posługiwanie się jednym językiem. Na sceptyczne podejście wskazuje użycie trybu przypuszczającego, np. *wydawać by się mogło*, a także słownictwa o charakterze wartościującym, np. *idea nierealna, osłabiać fakt*.
- W akapitach 1. i 2. wywodu wyrażono sceptycyzm wobec tego przekonania. Zauważono, że doświadczenia historyczne państw członkowskich potwierdzają, że budowaniu jedności sprzyja raczej posługiwanie się jednym językiem. Zastosowano słownictwo o charakterze wartościującym.

### Zadanie 4. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.<br>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...]. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>2. Odbiór tekstów kultury. Zdający:<br>1) przetwarza [...] informacje z tekstów, np. [...] popularnonaukowych [...];<br><br>SP<br>I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]; |
| II. Kształcenie językowe<br>3. Funkcjonalne wykorzystanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów [...] nieliterackich.                                                                                                                    | 3. Komunikacja językowa i kultura języka.<br>Zdający:<br>6) rozróżnia pojęcia manipulacji, dezinformacji; rozpoznaje te zjawiska [...] i je charakteryzuje.                                                                                                                                                   |

### Zasady oceniania

- 1 pkt – wybór wniosku stanowiącego manipulację informacjami i poprawne wyjaśnienie, jak przejawia się w nim manipulacja.
- 0 pkt – podanie jednej odpowiedzi albo odpowiedzi niepoprawna, albo brak odpowiedzi.

## Rozwiązanie

Litera oznaczająca wybrany wniosek: B

### Przykładowe wyjaśnienia ocenione na 1 punkt (przy jednoczesnym wskazaniu B jako litery oznaczającej wybrany wniosek)

- Z tekstu nie wynika, że jedynie znajomość kilku języków obcych umożliwia wykształcenie wrażliwości na podobieństwa i różnice między językami. Zgodnie z tekstem badania nad różnojęzycznością potwierdzają, że jeśli zna się języki, to przejawia się taką wrażliwość, ale nie jest napisane, że jest to jedyny czynnik, który pomaga tę wrażliwość wykształcić.
- W tekście nie ma informacji o tym, co jest konieczne, aby wykształcić wrażliwość na podobieństwa i różnice między językami.
- Na podstawie tekstu nie można jednoznacznie stwierdzić, czy wrażliwość językowa jest efektem znajomości kilku języków, czy warunkiem, który ułatwia porozumiewanie się w różnych językach.
- Użyte we wniosku sformułowanie „niemożliwe jest” stanowi wyolbrzymienie informacji zawartych w tekście.

### Zadanie 5. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                            | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>2. Odbiór tekstów kultury. Zdający:<br>1) przetwarza [...] informacje z tekstów, np. [...] popularnonaukowych [...];<br>3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...].<br><br>SP<br>I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. |

### Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

## Rozwiązanie

C

**Zadanie 6. (0–4)**

| <b>Wymagania ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Wymagania szczegółowe</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.</p> <p>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].</p> | <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>2. Odbiór tekstów kultury. Zdający:</p> <p>1) przetwarza [...] informacje z tekstów, np. [...] popularnonaukowych [...];</p> <p>3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...].</p> <p>SP</p> <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:</p> <p>3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].</p> |
| <p>II. Kształcenie językowe.</p> <p>1. Poglębianie funkcjonalnej wiedzy z zakresu nauki o języku.</p>                                                                                                                                                                                          | <p>4. Ortografia i interpunkcja. Zdający:</p> <p>1) stosuje zasady ortografii i interpunkcji [...].</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p> <p>2. Wykorzystanie kompetencji językowych [...] w wypowiedziach [...] pisemnych.</p>                                                                                                                                                                        | <p>2. Mówienie i pisanie. Zdający:</p> <p>2) buduje wypowiedź w sposób świadomy, za znajomością jej funkcji językowej [...];</p> <p>4) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] notatka syntetyzująca.</p>                                                                                                                                                                          |

**Zasady oceniania notatki syntetyzującej**

Za notatkę syntetyzującą można uzyskać 4 punkty, w tym 3 punkty za treść i 1 punkt za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.

## Treść

|                                             | 3 pkt                                                                                                                                                                                                                                                 | 2 pkt                                                                                                                                                                                                                                                   | 1 pkt                                                                                                                                                                                                                       | 0 pkt                                                                                                  |
|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                             |                                                                                                                                                                                                                                                       | notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 3 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów                                                                                                                                               | notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 2 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów                                                                                                                   | notatka spełnia kryteria A i C określone dla 1 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów |
|                                             |                                                                                                                                                                                                                                                       | ALBO                                                                                                                                                                                                                                                    | ALBO                                                                                                                                                                                                                        | ALBO                                                                                                   |
| A. przedstawienie stanowiska każdego autora | notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, <u>na odpowiednim poziomie uogólnienia</u> | notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, <u>ale poziom uogólnienia jest zaburzony</u> | notatka przedstawia stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście                                                                    | notatka nie spełnia żadnego z kryteriów określonego dla 1 pkt                                          |
| B. zestawienie stanowisk obu autorów        | w notatce <u>zestawiono stanowiska obu autorów</u> ; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów                                              | w notatce <u>zestawiono stanowiska obu autorów</u> ; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów                                                | stanowisk obu autorów <u>nie zestawiono albo zestawiono je niepoprawnie</u> ; nie wskazano np. punktów wspólnych/rozbieżnych albo różnych aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów |                                                                                                        |
| C. spójność                                 | notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość                                                                                                                                                                                                       | notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość ALBO w notatce występują usterki w spójności                                                                                                                                                            | notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość ALBO w notatce występują usterki w spójności                                                                                                                                |                                                                                                        |
| D. długość notatki                          | 60–90 wyrazów                                                                                                                                                                                                                                         | 60–90 wyrazów                                                                                                                                                                                                                                           | 60–90 wyrazów                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                        |

**Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna**

1 pkt – poprawny zapis, dopuszczalne dwa błędy (językowe, ortograficzne lub interpunkcyjne).

0 pkt – trzy i więcej błędów (językowych, ortograficznych lub interpunkcyjnych).

**Uwaga:** jeżeli w kryterium *Treść* przyznano 0 pkt, wówczas nie przyznaje się punktów w kryterium *Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna*.

| INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA NOTATKI SYNTETYZUJĄCEJ<br>NAPISANEJ PRZEZ ZDAJĄCYCH ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ<br>(Z DYSLEKSJĄ LUB DYSORTOGRAFIĄ) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Treść (0–3)</b>                                                                                                                                                 | Egzaminator ocenia treść notatki syntetyzującej zgodnie z tabelą zamieszczoną na s. 8 tego dokumentu.                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Poprawność językowa (0–1)</b>                                                                                                                                   | <p>1 pkt – zapis poprawny językowo, dopuszczalne trzy błędy językowe.</p> <p>0 pkt – cztery i więcej błędów językowych.</p> <p><i>Uwaga. Oceniając notatkę syntetyzującą zdającego, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się (dysleksję lub dysortografię), egzaminator nie będzie oceniał poprawności ortograficznej ani interpunkcyjnej.</i></p> |

**Przykładowa odpowiedź oceniona na 3 punkty za treść**

W obu tekstach podkreślono korzyści wynikające z dbałości o różnorodność językową na świecie. Justyna Olko zwraca uwagę, że dbałość o zachowanie różnych języków lokalnych stanowi gwarancję bioróżnorodności, ponieważ zachowanie siedlisk małych grup mówiących lokalnymi językami chroni przed dewastacją albo likwidacją tych obszarów, a więc również przed niszczeniem wielu gatunków roślin i zwierząt. Natomiast z tekstu Katarzyny Kutylowskiej wynika, że wielojęzyczność kształtuje mechanizmy umysłowe i zachowania, które ułatwiają naukę języków, co w następstwie wpływa na efektywność komunikacji między ludźmi. [78 wyrazów]

### Zadanie 7. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].</p> <p>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].</p> <p>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach: dosłownym [...].</p> | <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:</p> <p>8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe;</p> <p>9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].</p> <p>SP</p> <p>I Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:</p> <p>7) charakteryzuje [...] bohaterów.</p> |

#### Zasady oceniania

1 pkt – poprawne przyporządkowanie trzech bohaterów.

0 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch lub jednego bohatera, odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Fragment A. – Prometeusz

Fragment B. – Tezeusz

Fragment C. – Herakles

### Zadanie 8.1. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                  | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].</p> <p>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym [...].</p> | <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:</p> <p>9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...];</p> <p>11) rozumie pojęcie motywu literackiego [...];</p> <p>13) porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;</p> <p>14) przedstawia propozycję interpretacji utworu [...].</p> |

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna, zawierająca stanowisko i uzasadnienie z odwołaniem się do obu utworów.

0 pkt – podanie jednej odpowiedzi albo odpowiedź niepoprawna, albo brak odpowiedzi.

**Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt**

- Tak. Zarówno w *Księdze Hioba*, jak i w wierszu Sępa-Szarzyńskiego życie ludzkie porównane jest do wiecznego bojowania.
- Nie. W *Księdze Hioba* mowa o trudzie życia ludzkiego wynikającym z przeciwności losu, okoliczności zewnętrznych, chorób. Z kolei w sonecie Sępa-Szarzyńskiego mowa o duchowej, wewnętrznej walce człowieka i jego wyborach między dobrem a złem.

**Zadanie 8.2. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.<br>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:<br>4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: peryfrazę [...]; określa ich funkcje. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawne podanie dwóch peryfraz i trafne określenie, kogo dotyczą.

0 pkt – podanie jednej odpowiedzi albo odpowiedź niepoprawna, albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

- 1) „srogi ciemności Hetman” – szatan/diabeł
- 2) „Królu powszechny, prawdziwy pokoju” – Bóg

**Zadanie 9. (0–2)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>5. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].<br>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.<br>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym, aksjologicznym. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:<br>5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne [...];<br>8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe;<br>9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]; |

|  |                                                                                                                                                                                                                                 |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>15) wykorzystuje w interpretacji utworów [...] potrzebne konteksty [...].</p> <p>2. Odbiór tekstów kultury. Zdający:</p> <p>6) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki.</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Zasady oceniania

2 pkt – poprawna interpretacja plakatu z uwzględnieniem dwóch elementów graficznych wyrażających przesłanie tragedii Williama Szekspira.

1 pkt – poprawna interpretacja plakatu z uwzględnieniem jednego elementu graficznego wyrażającego przesłanie tragedii Williama Szekspira.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

### Przykładowe odpowiedzi ocenione na 2 punkty

- Tematem przewodnim tragedii Williama Szekspira *Makbet* jest problem władzy. Ambicja człowieka, który chce władzę osiąść, niszczy go. Zobaczyć to możemy na plakacie Andrzeja Pągowskiego. Korona w formie muru niejako betonuje władcę, sprawia, że jest on ślepy na los innego człowieka. Po zbrodniach, jakich dokonał Makbet (symbolizuje to kolor czerwony dominujący na plakacie), żyje on tylko w zamkniętym przez siebie świecie – korona z muru ściśle przylega do głowy bohatera, niejako więzi go.
- Plakat przedstawia mężczyznę, który ma na głowie koronę w kształcie muru otaczającego zamek. Korona przesłania mu oczy. Może to oznaczać, że ten człowiek jest zaślepiiony przez władzę, a przed konsekwencjami takiego zaślepienia przestrzega *Makbet* W. Szekspira.

### Zadanie 10.1. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].</p> <p>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.</p> <p>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym [...].</p> | <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:</p> <p>8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe;</p> <p>9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej [...].</p> <p>SP</p> <p>I Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:</p> <p>7) charakteryzuje [...] bohaterów.</p> |

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

B

**Zadanie 10.2. (0–1)**

| <b>Wymagania ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Wymagania szczegółowe</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].<br>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.<br>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i innych tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym [...]. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:<br>8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe;<br>14) [...] wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;<br>15) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...].<br><br>SP<br>I Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:<br>7) charakteryzuje [...] bohaterów. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawne uzasadnienie i przywołanie trafnej sytuacji z lektury.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt**

Podejrzenie bohatera o opętanie przez diabła może wynikać z tego, że Konrad w *Wielkiej Improwizacji* z jednej strony chce oddać duszę za naród, ale z drugiej bluźni przeciw Bogu.

### Zadanie 11.1. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury [...].</p> <p>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym [...].</p> | <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>2. Odbiór tekstów kultury. Zdający:</p> <p>1) przetwarza [...] informacje z tekstów [...];</p> <p>3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne [...].</p> <p>SP</p> <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:</p> <p>3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].</p> |

#### Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

#### Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Literatura ma pełnić funkcję dydaktyczną, tj. objaśniać świat, zapoznawać z nowymi teoriami czy wynalazkami, które wpływają na ludzkie życie.

### Zadanie 11.2. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.</p> <p>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.</p> <p>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].</p> | <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:</p> <p>8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe.</p> <p>SP</p> <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:</p> <p>3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].</p> |

#### Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź wraz z uzasadnieniem odwołującym się do znajomości *Lalki*.

0 pkt – podanie jednej odpowiedzi albo odpowiedź niepoprawna, albo brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt**

Tak. W *Lalce* wiele miejsca poświęcił Prus odkryciom naukowym, przykładem jest postać Geista, francuskiego naukowca, który interesował się chemią. Jego wielkim sukcesem było uzyskanie metalu cięższego od platyny / lżejszego od puchu / lżejszego od wody / metalu przezroczystego/szklanego cięższego od żelaza.

**Zadanie 12. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].<br>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].<br>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...]. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:<br>9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...];<br>14) przedstawia propozycję interpretacji utworu [...]. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawne wskazanie fragmentu wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Numer fragmentu: 2.

**Przykładowe wyjaśnienie ocenione na 1 punkt**

Postawa dekadenccka polega na odczuwaniu lęku przed przyszłością. Cechuje ją pesymizm i poczucie niemocy. Taką postawę wyraża podmiot liryczny, mówiąc, że człowiek z końca wieku nie potrafi obronić się przed złem.

**Zadanie 13. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].<br>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.<br>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:<br>9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...];<br>2. Odbiór tekstów kultury. Zdający:<br>6) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki. |

|                                                                     |  |
|---------------------------------------------------------------------|--|
| na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...]. |  |
|---------------------------------------------------------------------|--|

### Zasady oceniania

1 pkt – rozstrzygnięcie i trafne uzasadnienie.

0 pkt – podanie jednej odpowiedzi albo odpowiedź niepoprawna, albo brak odpowiedzi.

### Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Są to inne postawy. Mężczyzna na obrazie nie lęka się śmierci, o czym świadczy to, że ma ręce złożone jak do modlitwy, jest nachylony, wygląda jakby klęczał – jego postawa jest pokorna. Polikarp zaś przestraszył się śmierci z kosą. Przestraszył się, że to koniec jego życia.

### Zadanie 14. (0–2)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>5. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].<br>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].<br>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach: dosłownym [...]. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:<br>8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe;<br>9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]. |

### Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie pojęcia *nowa moralność* ORAZ wskazanie zagrożeń dla człowieczeństwa.

1 pkt – poprawne wyjaśnienie pojęcia *nowa moralność* ALBO wskazanie zagrożeń dla człowieczeństwa.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

### Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

*Nowa moralność* polegała na odrzuceniu dotychczasowych zasad moralnych i dostosowaniu do bieżącej sytuacji. Wolno było zatem kraść, bić, gwałcić, a nawet mordować.

Konsekwencją tej nowej moralności było upodlenie ludzi, odbieranie im godności, prywatności, traktowanie jak niewolników. Wśród więźniów zanikała zdolność odczuwania i wyrażania emocji, zdolność współczucia i litości nad słabszymi.

**Zadanie 15. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].<br>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].<br>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...]. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:<br>5) interpretuje treści [...] symboliczne [...];<br>8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe;<br>9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...];<br>14) przedstawia propozycję interpretacji utworu [...]. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt**

Stasiuk w swoim opowiadaniu odtwarza proces powstawania cerkwi i pokazuje, że choć budynku już nie ma, to pozostaje aura tego miejsca, w którym splata się świat materialny i metafizyczny, przeszły i teraźniejszy.

**Zadanie 16. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].<br>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].<br>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym [...]. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:<br>5) interpretuje treści [...] symboliczne [...];<br>9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...];<br>15) wykorzystuje w interpretacji utworów [...] potrzebne konteksty [...]. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt**

- Wiersz Barańczaka ukazuje uwikłanie człowieka żyjącego w systemie komunistycznym. Człowiek ten, N.N., doświadcza tkwienia w poniżających i coraz dalej idących kompromisach i urasta do rangi symbolu ludzkiego zniewolenia tamtego czasu.
- N.N. to człowiek uwikłany w historię. Żyje w czasach pogardy wobec myślących inaczej oraz wszechobecnej propagandy. Świat według mediów jawi się dwubiegunowo: poza granicami kraju występują same kataklizmy, a Polska jawi się jako kraj dobrobytu. N.N. nie wierzy w taki obraz rzeczywistości, ale nie umie mu się przeciwstawić. Zachowuje bierność.